

Posudek vedoucího diplomové práce:

Právo být zapomenut: Právo na soukromí v internetovém věku

(Jan Váňa)

Předložená práce má podle prohlášení diplomanta 137 normostran vlastního textu včetně 372 poznámek pod čarou a hladce tedy splňuje formální požadavky kladené na diplomové práce. Hned v úvodu autor vymezuje cíl své práce, kterým je zodpovězení otázky, „nakolik je právo být zapomenut žádoucím a efektivním nástrojem regulace dopadů technologického vývoje na soukromí a zapomínání“ (str. 1). Odpověď na tuto otázku hledá ve čtyřech kapitolách. V první si nejprve vytváří předpolí pro další analýzu tím, že na praktických příkladech ukazuje, jak výrazný dopad na soukromí má technologický vývoj, zejména pokud jde o nesmírnou snadnost (a místy i nahodilost) šíření informací a jejich následné dohledání i přiřazení ke konkrétní osobě. Druhá kapitola je věnována různým přístupům k pojmu soukromí a zapomínání. Třetí se už věnuje přímo právu být zapomenut a jeho východiskům, a konečně čtvrtá kapitola pak řeší jeho praktickou právní implementaci, zejména pokud jde o judikaturu SDEU.

Na ústřední otázku nakonec práce odpovídá „právnicky“: v zásadě ano. Slovy diplomanta: „Domnívám se, že uspokojivé, efektivní a obecně dostupné řešení ztráty kontroly nad informačním sebeurčením prostřednictvím trhů, technologií či sociálních norem je pravděpodobně stále v nedohlednu. Za daných okolností považuji za správné a žádoucí, že právo nabídlo řešení v podobě práva být zapomenut, jakkoliv se může zdát být hrubou záplatou s řadou sporných aspektů“ (str. 88).

Celkově práci hodnotím velmi pozitivně. Zvolené téma považuji za mimořádně významné a v českém prostředí málo prozkoumané, díky čemuž je práce ve značné míře originální. Vznikala v poměrně dlouhém časovém úseku, což sice nebylo vždy důvodem k potěše všech zúčastněných, ale na druhou stranu se to odráží v mimořádně kvalitní rešerši dostupných (zahraničních) zdrojů k tématu, kterou diplomant provedl, a také v tom, jak je dokázal absorbovat, utřídit a kreativně využít. Na poslední dvě slova bych rád položil důraz: u podobně rozsáhlých rešerší se někdy může stát, že se v nich autor „utopí“ a výsledkem je kvantum popisného textu bez vnitřní linie, což ovšem není tento případ. Přestože diplomant používá a řádně odkazuje velké množství zdrojů, nakládá s nimi promyšleně a kriticky, účelně je využívá

je k vystavení vlastní argumentační linie. Zejména první dvě kapitoly díky tomu dosahují úrovně velmi kvalitní vědecké práce, vysoce nad obvyklými standardy diplomových prací. Práce je navíc velmi dobře napsaná, po řemeslné i stylistické stránce; mimořádně působivý je třeba „výkop“ v podobě dvou konkrétních příběhů (str. 5 až 7), od nichž se potom odvíjí výklad problémů, které nové technologie přinesly a kterým se právo být zapomenut snaží čelit.

Z předchozího vyplývá celkem jasný závěr, že se mi práce jeví jako zdařilá a způsobilá k obhajobě, zároveň si ale myslím, že by bylo škoda, kdyby zůstalo jen u toho. Diplomantovi bych proto vřele doporučoval, aby zvážil publikaci své práce. Bylo by ale vhodné, kdyby v tom případě poněkud rozšířil závěrečnou část, která místy působí poněkud nedokončeným dojmem, jako kdyby mu po velkolepém úvodu trochu došly síly. Zejména se to týká poslední kapitoly, které by vedle řady popisných pasáží slušelo trochu více vlastní analýzy a kritického zhodnocení dosavadní judikatury.

Pro ústní obhajobu bych navrhoval se soustředit na dvě otázky:

1. Jak si je diplomant dobře vědom a v práci to dává najevo, v právu být zapomenut se odráží kolize práva na soukromí se svobodou projevu. Jeho jednostranné uplatňování by mohlo mít velmi negativní dopad na novinářskou práci, a to jak pokud jde o vnější rovinu (nemožnost zveřejňovat a šířit určité zprávy), tak pokud jde o rovinu vnitřní (povinnost „zapomínat“ v interních databázích, které jsou základem pro novinářské rešerše). Paušální výjimka pro novinářskou činnost na druhou stranu může znamenat, že toto právo ztratí jakoukoliv účinnost. Existuje řešení?
2. S předchozím úzce souvisí otázka, kdo má být vlastně primárním adresátem povinností, jež z práva být zapomenut vyplývají: originální zdroj v Internetu zveřejněné informace, nebo vyhledavač, který k ní zprostředkovává cestu? Zatímco původní judikatura ukázala spíše druhým směrem, následná legislativa cílí šířeji. Oba přístupy přitom zjevně mají své výhody i nevýhody; co o tom diplomant soudí?

Na závěr jen konstatuji, že práci s potěšením **doporučuji k obhajobě** a – pokud v jejím průběhu diplomant potvrdí své odborné kvality – navrhuji hodnotit stupněm **výborně**.

V Praze dne 22. dubna 2019

JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M.